

Handläggare
Annelie Johansson
Telefon: 085081551221521

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-08-26

Tillsynsärende av Solberga vård- och omsorgsboende

Svar till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till Inspektionen för vård och omsorg.

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg begär i sin fortsatta granskning av Solberga vård- och omsorgsboende att nämnden ska redovisa det arbete av de åtgärder som förvaltningen tidigare har redovisats till IVO samt eventuella andra genomförda eller planerade åtgärder. De tidigare påvisade bristerna har åtgärdats och följts upp. Verksamheten kvalitetsarbete pågår fortlöpande och egenkontroller kommer att genomföras under hösten för att säkerställa att de boende får en fortsatt god vård och omsorg av hög kvalitet.

Bakgrund

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har en pågående tillsyn av Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds ansvar när det gäller medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på Solberg vård- och omsorgsboende (VoB). I tillsynen har IVO granskat om det funnits förutsättningar för att ge god vård till dessa personer och omfattar uppgifter som inhämtats under våren 2020.

IVO har mottagit nämndens redovisning av de åtgärder som har vidtagits, och planeras att vidtas efter myndighetens beslut den 2 februari 2021. IVO anser, med anledning av den fortsatta utvecklingen av covid-19 pandemin, att det är angeläget att planerade åtgärder vidtas skyndsamt samt att kontroller fortlöpande görs för att säkerställa att åtgärderna får avsedd effekt för äldre som bor på särskilt boende.

IVO kommer under 2021 att fortsätta granskningen av nämnden när det gäller den hälso- och sjukvård som ges till äldre på särskilt boende inom ramen för nu aktuellt tillsynsärende. Tillsynen kommer att inkludera en granskning av om de åtgärder som redovisats till myndigheten har fått avsedd effekt för brukarna.

Med anledning av den fortsatta tillsynen begär IVO följande:

- Hur man har följt upp vidtagna åtgärder samt i relevant utsträckning en beskrivning av vilken effekt åtgärderna har fått för brukarna.
- Om vidtagna åtgärder ännu inte följts upp, begär IVO en redovisning för hur man planerar att följa upp att vidtagna åtgärder får avsedd effekt, inklusive en detaljerad tidplan.
- Eventuellt andra åtgärder som vidtagits och som inte tidigare redovisats till IVO. Även här önskar IVO en redovisning av hur man har följt upp eller planerar att följa upp att åtgärderna får avsedd effekt, inklusive en beskrivning av effekten av vidtagna åtgärder. För ej genomförd uppföljning önskas en detaljerad tidplan.
- Hur man generellt följer upp att den hälso- och sjukvård som ges till äldre som bor på särskilda boenden följer krav och mål i lag och föreskrift. Redovisningen ska även omfatta uppgifter om nämndens uppföljning i de fall driften av verksamheten överlämnats till annan utförare (t.ex. genom entreprenad eller med stöd av lagen (2008:962) om valfrihetssystem).

Nämndens redovisning ska vara IVO tillhanda senast den 15 september 2021. Om den begärda redovisningen inte inkommer till IVO inom angiven tid kan myndigheten komma fatta ett beslut om föreläggande med eller utan vite.

Ärendets beredning

Ärendet har brettis inom avdelningen för äldreomsorg i samarbete med verksamhetschef och medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS). Ärendet behandlas i lokal samverkansgrupp den 10 augusti 2021 och i pensionärsrådet den 18 augusti 2021.

Ärendet

Inspektionen för vård och omsorg begär i sin fortsatta granskning att nämnden ska redovisa det arbete av de åtgärder som förvaltningen tidigare har redovisats till IVO samt eventuella andra genomförda eller planerade åtgärder. Fortsatta granskningen är för att säkerställa att åtgärderna ger avsedd effekt för brukarna.

Intern samverkan

Uppföljning av vidtagna åtgärder sker nu på interna möten/teammöten där både omvårdnadspersonal och legitimerade personal deltar. På teammöten går lokala rutiner igenom, vilket lett till att ansvarsfördelningen förtydligats. Allt av vikt i mötet som rör den enskilde dokumenteras i respektive journalsystem, det vill säga hälso- och sjukvårdsdokumentationen och den sociala dokumentationen. Den ökade samverkan mellan olika yrkesgrupper

har lett till en bättre kontinuitet och en ökad delaktighet för den enskilde vid insatsernas genomförande.

Bemanning

Bemanningen med omvårdnadspersonal är god på Solberga vård- och omsorgsboende (VoB). Med anledning av pandemin har beläggningsgraden minskat på Solberga VoB sedan drygt ett år, men verksamheten har samma personalstyrka som vid full beläggning. Detta gör att verksamheten har fler personal per boende än tidigare. Dock ser förvaltningen att Solberga VoB aldrig haft brist på omvårdnadspersonal då stadsdelen satte in extra personalresurser när pandemin började. Sjuksköterskebemanningen är även den fortsatt god.

För patienter med misstänkt och bekräftad covid -19 förstärks bemanningen med särskild avdelad personal, både legitimerad personal och omvårdnadspersonal. Effekten av den höga personaltätheten har lett till att de boende får en trygg och säker vård och omsorg.

Vård och behandling av patienter med covid-19- infektion

I december 2020 upprättades samverkansrutiner med Familjeläkarna i Saltsjöbaden för vård- och behandling av patienter med covid-19- infektion på SÄBO.

Dokumentation för patienter med misstänkt och bekräftad covid-19 har sedan dess underlättats då det centrala verksamhetssystemet Vodok kompletterades med frastexter för att stödja dokumentationen av detta. Utbildning/handledning gjordes digitalt vid 4 tillfällen under december 2020.

Palliativ vård i livets slutskede

Den lokala samverkansöverenskommelsen med Familjeläkarna i Saltsjöbaden är under revidering och kommer att vara klar i augusti 2021. Det avsnitt som rör den palliativa vårdens process har förtydligats och är färdigskrivna i samverkansöverenskommelsen.

Gemensamma rutiner har tagits fram med en tydlig ansvarsfördelning och beskrivning av, till exempel beslut och ställningstagande till palliativ vård i livets slutskede, hur en brytpunktsbedömning och ett brytpunktssamtal ska gå till och hur patient/närstående görs delaktiga i beslutet. Det framgår också av rutinerna hur detta ska dokumenteras i journalen.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) har reviderat den lokala regeln för palliativ vård i livets slutskede utifrån dessa

gemensamma samverkansrutiner och verksamheten har tagit del av dem.

På Solberga VoB finns det utbildade palliativa ombud, både omvårdnadspersonal och sjuksköterska. De palliativa ombuden deltar i träffar från palliativt kunskapscentrum (PKC) och har utbildats av PKC.

Implementering av samverkansrutinerna och den reviderade lokala regeln för palliativ vård i livets slutskede har påbörjats vid en gemensam workshop i maj 2021 med deltagare från Familjeläkarna i Saltsjöbaden, verksamhetschef och sjuksköterskor från Solberga VoB samt MAS.

Under hösten 2021 är två workshoppar planerade att genomföras tillsammans med Familjeläkarna i Saltsjöbaden, där även några av verksamhetens palliativa ombud (omvårdnadspersonal) kommer att delta. Om möjligt, kommer dessa workshoppar att genomföras vid fysiska möten på Solberga VoB. Om det inte är möjligt kommer de att genomföras digitalt. Datum för dem kommer att bokas först i augusti beroende på vilka rekommendationer, riktlinjer och eventuella restriktioner som gäller med anledning av pandemin.

Egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentationen
Vid den tidigare tillsynen konstaterade IVO att det fanns brister i hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Journalen ska i förekommande fall innehålla följande uppgifter:

- aktuellt hälsotillstånd och medicinska bedömningar,
- utredande och behandlande åtgärder samt bakgrunden till dessa,
- ordinationer och ordinationsorsak,
- samtycken och återkallade samtycken,
- patientens önskemål om vård och behandling, och
- vårdplanering.

För att säkerställa att hälso- och sjukvårdsdokumentationen uppfyller ställda krav görs egenkontroller regelbundet enligt rutin. Resultatet av egenkontrollerna för hälso- och sjukvårdsdokumentationen våren 2021 visar att uppgifterna enligt ovan nu finns dokumenterade för samtliga permanent boende/patienter.

Fortsatta egenkontroller av hälso- och sjukvårdsdokumentationen kommer att genomföras under augusti/september 2021 för att säkerställa följsamheten till rutinerna för vård och behandling av

patienter med covid-19-infektion i SÄBO och palliativ vård i livets slutskede.

Hur följs hälso- och sjukvården upp generellt?

Ansvar i den kommunala hälso- och sjukvården

Verksamhetschef

Inom hälso- och sjukvård ska det finnas en verksamhetschef som svarar för verksamheten enligt 4 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Det betyder att det är verksamhetschefen som har det övergripande ansvaret för verksamheten och ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

MAS ansvarar för att patienterna får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet inom kommunens ansvarsområde enligt 11 kap. 4 § HSL och 4 kap 6 § hälso- och sjukvårdsförordningen. Det innebär att verksamhetschefen inte kan bestämma över de arbetsuppgifter som MAS har enligt lagar och föreskrifter. MAS utövar sitt ansvar genom att, till exempel granska, följa upp och redovisa arbetet med berörda verksamheters kvalitet och patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård. I MAS arbetsuppgifter ingår, bland annat att upprätta och revidera riktlinjer, regler och rutiner för hälso- och sjukvården. Verksamhetschef och MAS samverkar och samråder i frågor som rör verksamhetens kvalitet och patientsäkerhet.

Generell uppföljning av hälso- och sjukvården på Solberga VoB

Solberga VoB har ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). Enligt ledningssystemet följer verksamheten upp hälso- och sjukvården genom egenkontroller av, till exempel läkemedelshantering, delegering, hälso- och sjukvårdsdokumentation, följsamhet till basala hygienrutiner, klädregler och personlig skyddsutrustning. Verksamheten har sedan pandemins början deltagit i nationella punktprevalensmätningar av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler vid ett flertal tillfällen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning
Avdelningen för äldreomsorg

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 220 99
hagersten-alvsjo@stockholm.se
stockholm.se

Verksamheten registrerar och följer också förekomsten av antalet antibiotikabehandlade infektioner under året för att, om möjligt, tillsammans med ansvarig läkarverksamhet kunna minska förskrivningen av antibiotika.

Hygienronder genomförs tillsammans med sjuksköterska från Vårdhygien Stockholm vid behov enligt avtal. Externa kvalitetsgranskningar av läkemedelshanteringen genomförs årligen tillsammans med farmaceut från apoteket enligt avtal.

För att identifiera brister i hälso- och sjukvården rapporteras, utreds och analyseras avvikelser i verksamhetens kvalitetsråd. Eventuella inkomna klagomål och synpunkter från patient/närstående, patientnämnden och IVO sammanställs och analyseras också i kvalitetsrådet för att se mönster eller trender som pekar på brister i verksamhetens kvalitet.

Verksamheten genomför riskanalyser både på övergripande nivå och på individnivå. Resultat av egenkontroller, riskanalyser, uppföljningar och granskningar används för att säkra och utveckla verksamhetens kvalitet.

För att få en bild av hälso- och sjukvården inom äldreomsorgens särskilda boenden i egen regi och på entreprenad i stadsdelen följer MAS årligen upp utvalda hälso- och sjukvårdsindikatorer inom vissa områden, till exempel andel patienter med riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår. Hälso- och sjukvårdsindikatorerna är framtagna av MAS och revideras vid behov.

Uppföljning av hälso- och sjukvårdsindikatorerna ska ses som ett komplement till de mallar och metoder som är framtagna av Stockholms stad och som används vid uppföljning av särskilda boenden för äldre, oavsett regiform. Solberga VoB är en av de kommunala verksamheter i stadsdelen där indikatorerna används vid uppföljning av hälso- och sjukvården. Genom att årligen följa upp hälso- och sjukvårdsindikatorerna kan resultat jämföras dels över tid, dels mellan olika verksamheter och därmed bidra till att kvaliteten förbättras.

MAS granskar årligen hälso- och sjukvårdsdokumentationen för att se att den uppfyller lagstadgade krav och följsamheten till riktlinjer och rutiner, till exempel palliativ vård i livets slutskede.

Resultat av uppföljning av hälso- och sjukvårdsindikatorer sammanställs årligen i en rapport med eventuella förslag till förbättringsåtgärder. Rapporten redovisas till stadsdelsnämnden och återkopplas till respektive verksamhet. MAS sammanställer också resultat av dokumentationsgranskningar med eventuella förslag till förbättringsåtgärder och återkopplar till respektive verksamhet.

Synpunkter och förslag

Läget kring den pågående pandemin är mer stabil idag utifrån den ökade kunskapen om covid-19, tydliga rekommendationer, riktlinjer och rutiner, ökade kunskaper om basala hygienrutiner, god tillgång till skyddsutrustning och genom vaccination av de äldre. Detta gör att förändringar av smittläget idag inte drabbar äldreomsorgens verksamheter på samma sätt som i början av pandemin. Solberga VoB började vaccinera de första boende i slutet av december 2020 och majoriteten av dem var fullvaccinerade i mitten av februari. Verksamheten har inte haft någon smittspridning av covid-19 sedan slutet av december 2020.

IVO:s fortsatta granskning är viktig för äldreomsorgen och bidrar till verksamhetens fortsatta kvalitets- och utvecklingsarbete.

Verksamhetens arbete med åtgärderna pågår fortlöpande för att säkerställa att de boende fortsatt att få en god vård och omsorg av hög kvalitet med god hygienisk standard. Förvaltningens bedömning är att bemanningen är fortsatt god inom verksamheten och att de åtgärder och uppföljningar som gjorts visar att verksamheten bedriver vård och omsorg av god kvalitet. De tidigare påvisade bristerna gällande hälso- och sjukvårdsdokumentationen på Solberga VoB har åtgärdats. Fortsatta egenkontroller kommer att genomföras under hösten 2021 enligt tidsplan för att säkerställa att dokumentationen även fortsättningsvis uppfyller ställda krav samt att den följer rutinerna för vård- och behandling av patienter med covid-19-infektion i SÄBO och palliativ vård i livets slutskede.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till Inspektionen för vård- och omsorg.

Gunilla Davidsson
Stadsdelsdirektör

Marja Kammouna
avdelningschef

Bilagor

Begäran från IVO - Underrättelse och begäran om uppgifter -
Tillsyn av Solberga vård- och omsorgsboende daterar 2021-04-22

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-08-09
Marja Kammouna, avdelningschef	2021-08-09